

Mattias Svensson, Specialist
Energiforsk
mattias.svensson@energiforsk.se

FOKUSGRUPPERNA,
ENERGIGASAVDELNINGEN

2016-06-07

Rapport från ”Workshop for the Promotion of BIOSURF Project in Sweden”

Bakgrund

Mattias Svensson besökte å Energiforsks vägnar workshopen ”Workshop for the Promotion of BIOSURF Project in Sweden” som anordnades i Malmö den 12 maj 2016, och hade 25 deltagare. Workshopen var en del av EU-projektet BIOSURF¹, som arbetar för att främja gränsöverskridande handel av biometan inom EU, genom att avlägsna icke-tekniska hinder.

På konferensen talades det om

Det var gott om tid för diskussion och frågor, och fokus för dem låg på biometans villkor i dag, och hur det behöver bli för att det ska fungera i framtiden. I centrum låg alltid EU:s regelverk, dagens RED, och vad kommer post-2020? Behovet av att liksom tillverkare av HVO och RME lägga resurser på att göra egna beräkningar av biogasens klimatnytta, och att påverka morgondagens system så att alla nyttorna med biometan värdesätts. En lång avslutande diskussion mellan de som stannade kvar efteråt handlade om pågående rättsfall i EU-domstolen huruvida biometan av E.ON införd till Sverige från Tyskland ska ha rätt till skattebefrielse eller inte. Det är dock troligt att avgörandet inte leder till någon ny praxis, eftersom importen fortsätter, genom mäklare med EU-certifiering², t.ex. Modity i Sverige.

¹ BIOMethane as SUstainable and Renewable Fuel, http://www.biosurf.eu/en_GB/

² Utanför workshopen har Energiforsk nu erfarit att dagens RED inte ens tillåter att biometan fraktas inom landets naturgasnät, eftersom den hänvisar till EUROSTATs regler, vilka i dagsläget inte gör det möjligt att räkna in gasnätsfraktad biometan i landets förnybartkvot för drivmedelsanvändningen. En ändring kräver att alla EU:s alla nationella statistikorgan kommer överens. Många länder arbetar dock aktivt för att ändra på detta, och frågan bör bli mer och mer aktuell ju närmare 2020 och ju större risken är för eventuella böter som länder får om de inte uppfyller sin kvot på 10 % förnybara drivmedel.

Intressanta bidrag

Konferensprogram och presentationer finns tillgängliga på Biosurfs hemsida³.

Följande presentationer var extra intressanta:

- *LCA of Biomethane – Main challenges in the EU RED context, Katja Oehmichen, DBFZ*

Katja arbetar på DBFZ:s avdelning för systemanalys, och har i detalj satt sig in i hur EU-RED:s metodologi är uppbyggd. Hon har undersökt möjligheterna för att inkorporera de av biogasens klimatnyttor som i dag inte tilläts räknas in. Hennes presentation var ganska juridiskt avancerad, men kontentan är att hon tror att det är möjligt att dels inbegripa vinsten med undvikande av metanförlust genom rötning av djurgödsel, dels allokera en mer än försumbar del av produktionens emissioner på rötresten. Detta kräver dock att biogasprocessen definieras om på olika sätt, men i enlighet med direktivets regelverk. Se bilder nedan som illustrerar principen för allokering av rötrest. Katja trodde att det skulle kunna vara möjligt att räkna med värmevärdet för rötrest utan dess innehåll av vatten, utan att rent fysiskt separera vattnet och den fasta delen av rötresten. Det är dock inte möjligt att inom EU-RED dra fördel av rötrestens näringsvärde, genom att den ersätter konstgödsel.

Allocation of GHG -emissions between Biomethane and upgraded digestate	Feedstock supply	Processing	Transport/ Distribution	
		1MJ Biomethane 0.148 kg Digestate LHV 2.8 MJ/kg		1MJ Biomethane
				Total emissions
GHG -emissions(w/ o allocation)	0	23.9	2.6	26.5 gCO ₂ equi MJ ⁻¹
Allocation factor	72%	72%	100%	
GHG -emissions(allocated)	0+ Eec+	17,2+ Ep+	2,6+ Etd+	=19.8 gCO ₂ equi MJ ⁻¹ =E

[DBFZ 2016]

DBFZ har tagit fram handledningar för beräkning av hållbarhetskriterier, och de kommer snart att finnas tillgängliga också på engelska⁴.

- *Sustainability Criteria and Indicators for the Biomethane Value Chain, Johan Grope, Institute for Biogas, Waste Management & Energy*

Mycket ingående genomgång av hållbarhetskriterier och indikatorer för biometan. Sammanfattningsvis utgör de största hindren för gränsöverskridande handel nationella särkriterier (begränsningar för vissa substrat), förbudet mot att använda medelvärden för olika grupper av substrat och slutligen avsaknaden av default-värden för fler än de tre substratkedjorna som det finns för idag.

³ http://www.biosurf.eu/en_GB/downloads-and-deliverables/

⁴ www.dbfz.de/thg-handout

- *Potential for sustainable biomethane production in Italy - raw materials, markets, investments, Lorenzo Maggioni, Consorzio Italiano Biogas (CIB)*

Presentationen visar de nya förmånliga stödsystemen för biogas till inmatning på nätet och direkt använd som drivmedel. Från 2018 kommer det italienska kvotpliktssystemet att införa en kvotplikt för avancerade biodrivmedel. Det är inte otroligt att biometan kan ta en stor del av den tilldelningen, som i så fall motsvarar 2,25 TWh. Om det blir så fördelaktigt för biogas som de hoppas, så borde det vara möjligt att till 2020 öka biometananvändningen som fordonsbränsle till 5 TWh, som skulle utgöra en fjärdedel av totalen ifall gasbranschen når sitt mål om en fördubbling av fordonsgasanvändningen. "Småskalig" biometanproduktion (<500m³/h) baserad på avfall och restprodukter (definitioner i presentationen, t.ex. livsmedelsindustriellt avfall, gödsel) kan få extra stöd, som en procent av det marknadsbaserade kvotpliktspriset. Osäkerheten kring detta gör det svårt att beräkna nivån, men den ligger omkring 0,25-0,50 EUR/Nm³ (förutsatt Energiforsk räknat rätt, se bild 13!). Inkomsten vid försäljning vid pump är i tillägg ca 1 EUR/kg i dag. Bästa scenario för inmatning på nätet ligger på ett stöd på ca 80 EUR/MWh (kopplat till naturgaspriset)

BiogasDoneRight-konceptet med en storsatsning på energigrödor är en viktig faktor för att uppnå den tekniska potentialen på 80 TWh biometan till 2030. Med energigrödor i växtföljden i dubbelskörden kombinationer med plöjningsminimerande tekniker så kan jordbruket bli mer hållbart genom ökande mullhalt, mindre markpackning, minskad vattenavdunstning och kombinerad droppbevattning och gödsling (fertirrigation).